

MAGYAR SZABADALMI HIVATAL.

SZABADALMI LEIRÁS

74332. szám.

V/h. OSZTÁLY.

Átkapcsoló szerkezet lekötött léghajók kötélének vezetősánja számára.

LUFT FAHRZEUG-G. M. B. H. CÉG BERLINBEN.

A bejelentés napja 1917 december hó 5-ike.

A találmány tárgya oly szerkezet, mely lekötött léghajók kötélének göngyölítő dobjával a csévézőszánt önműködően átkapcsolja, oly célból, hogy a kötél több rétegben göngyölíttetés a dobra. Ezen átkapcsoló szerkezet azáltal tűnik ki, hogy működése a göngyölítő dob forgásirányától, a kötél húzó erejétől és a kötél-rétegek számától független.

Az átkapcsolást egy tolórúd, egy reverzáló mű és a tulajdonképeni átkapcsoló szerkezet eszközli, mely utóbbi egy görbületi korongból, egy rugóházból, egy kilincses záró szerkezetből, egy záró kerékből és egy fogaskerékből áll.

A mellékelt rajzban a találmány tárgya egy foganatosítási alakjában van föltüntetve. Az

1. ábra az egész szerkezetnek oldalnézete. A
2. ábra a rugóháznak nagyobb léptékű oldalnézete. A

3. ábra az átkapcsoló szerkezetnek nagyobb léptékű metszete. A

4. ábra metszet a 3. ábrának A--B vonala szerint. Az

5. ábra a kilincses záró szerkezetnek metszete. A

6. ábra a görbületi korong oldalnézete.

A (c) szán (1. ábra) egy rajta elrendezett csavaranya révén az (e) csavarorsó segítségével egy vezeték mentén ide-oda mozgattatik azáltal, hogy az (e) orsót a dobtengely a (g, h) lánckere-

kek és egy reverzáló mű útján forgatja. Az utóbbi, mely ismert módon kúpkerekekből és toló ékből áll, arra szolgál, hogy a (g) lánckerek forgásirányát a (h) lánckerek forgásirányához képest megváltoztassa, aszerint, amint az (i) emeltyű a toló éket az egyik vagy másik kúpkerekbe tolja be. A toló ék középső helyzeténél a (h) kerék nem forgattatik.

A szerkezet célja a csévéző szán mozgásirányát ezen szán véghelyezeteinél megfordítani, vagyis az (i) emeltyűt, ill. az ezzel közös tengelyen ülő (k) emeltyűt a szánnak véghelyezeteinél átfektetni, még pedig függetlenül attól, hogy ezen emeltyű egy előbbi átkapcsolásból kifolyólag, mily helyzetben van. Az (m) tolórúd, valahányszor a (c) szán bal- vagy jobboldali véghelyzetébe tér, mindig ugyanazon irányban és pedig balfelé tolatik el. Ha ugyanis a (c) szán balfelé mozog, akkor annak alsó (ll) ütközője közvetlenül az (m) rúdnak (p) ütközőjébe ütdök, ha pedig a szán jobbra mozog, akkor annak felső (l) ütközője az (n) csaphoz érve a kétkarú (o) emeltyű révén mozgatja az (m) rúdat balra, amikor is az (m) rúdnak mindenkor visszamenesztését a (q) rugó eszközli. Az (m) rúdnak mozgását fogas rúd és fogas kerék (3. ábra) vagy valamely kúpkerekű hajtómű vagy lánckerekű hajtómű mozgással alakítja.

A (8) fogas kerék (3. ábra) oly szerkezeti

részszel van összekötve, mely csak az egyik forgásirányban képes erőt átvinni, míg a másik forgásiránnyal üresen fut. A 3. ábrában e célra egy kilincses zárómű van feltüntetve, mely egy külső, a kilincseket hordó (r) tokból (5. ábra) és az (s) kilincskerékből áll. Ezen kilincskerék a (t) bűtyökkel ellátott bűtyökkoronggal van összekötve és két (u) karral (2. ábra) van ellátva. A (t) bűtyök arra szolgál, hogy a (v) reteszt, melyet két (w, w1) rugó a (7) toknak kivágásaiba szorít be, ezen kivágásokból kihúzza. A két (u) kar (2. és 3. ábra) az (1) rúgóházba nyúlik be és két (2) rúgóhoz szorul, melyek rögzített csapokhoz támaszkodnak. A rúgóház kívül görbületi korong gyanánt van kiképezve, melynek görbületében a (k) emeltyűn megerősített (4) görgő (1. ábra) vezetődik. A működés a következő:

Mihelyt a (c) szán a léghajókötél föl- vagy legöngyölítése közben egyik véghelyzetébe ér, akkor az az (m) toló rudat balra tolja, mely ekkor fogazott végével a (8) fogas kereket (2. ábra) elforgatja, mely viszont a kilincsek útján az (s) kilincskereket forgatja el. Ekkor a kilincskeréken megerősített (u) karok a (2) rugókat összenyomják és ekkor az (1) rúgóház még nem foroghat el, amennyiben azt az ekkor még bekapcsolt (v) retesz rögzíti. Az (s) kilincskerék további forgása folyamán azonban a (t) bűtyök a (v) reteszt kihúzza, miközben a (2) rugók még jobban összenyomódnak. A (v) retesz kihúzása után a szabaddá váló (1) rúgóház a megfeszített (2) rugók által hirtelen elforgatattik, miközben a (v) retesz a (t) bűtyökre árcsúszva a következő (x) bevágásba csappan. Az (1) rúgóház ekkor a bűtyökkoronggal együtt újból rögzítve van és mindaddig megmarad ebben az állapotban, míg az (m) tolórúdnak újabb eltolódása a (v) reteszt újból ki nem húzza az (x) bevágásból. A bűtyökkorong tehát az (m) rudnak minden eltolódásánál bizonyos meghatározott szöggel elforog, melynek nagysága az (x) bevágások számától függ.

A (2) rugók célja lökészerű átkapcsolást elérni, miáltal a (k) emeltyű közbenső helyzeteiben való átkapcsolás elkerültetik. Ha a (2) rugók nem volnának képesek nehezen járó kapcsoló szerkezetnél az (1) rúgóházat elforgatni, akkor egy biztonsági ütközőbe jön működésbe. Ez utóbbi két az (1) rúgóházon elrendezett (3) toldatból áll, melyhez az (u) karokon elrendezett (5) ütköző csavarok ütköznek és így a rúgóházat kényszermozgásúan magukkal menesztik. Az (1) rúgóháznak a (c) szán minden véghelyzeténél bekövetkező elforgása a (k) emeltyűnek átalakítását és ennek következtében (b) reverzáló műnek átkapcsolását eszközözi. Ennek folyamánként a mindig ugyanazon irányban forgó (g) kerék által hajtott (h) kerék az (e) csavarorsót fölváltva majd az egyik, majd a másik irányban forgatja, aszerint, amint a (c) szán az egyik vagy másik véghelyzetbe ér.

Szabadalmi igények.

1. Átkapcsoló szerkezet lekötött léghajók köteleinek vezető szánja számára, jellemezve egy a (c) vezető szán által minden véghelyzetnél ugyanazon irányban eltolt (m) tolórúd által, mely egy görbületi koronggal ellátott (1) rúgóházat forgat el, melynek görbületi korongja egy (k) emeltyűt átállítva a (c) szán mozgási irányát egy (b) reverzáló szerkezet és egy (e) csavarorsó segítségével megfordítja.
2. Az 1. alatt igényelt szerkezetnek egy fogantatási alakja, jellemezve azáltal, hogy lökészerű átkapcsolás céljából a görbületi korongnak mozgatása (2) nyomórugók segítségével történik, míg egy (v) retesszel ellátott kapcsoló szerkezet a (k) átváltó emeltyű közbenső helyzeteiben való átkapcsolást megakadályozza.
3. Az 1. alatt igényelt szerkezetnek egy fogantatási alakja, jellemezve egy (3) biztonsági ütköző által, mely a (2) nyomó működésértek kimaradásánál a görbületi korongnak kényszermozgású elforgatását eszközözi.

(3 rajzlap melléklettel.)

